

LÜTFİ ERİŞÇİ

TÜRKİYEDE GENÇLİK MESELESİ

Gençlik hakkında son senelerde yazılmış tekâmül yazıların plânçosu, gençlik deyince ne anlamalı, gençliğin kemiyeti nedir, gençlik ne gibi şartlar içindedir, gençlik neler yapabiliyor ve "Birlik" hakkında malûmat.

SATIS YERİ:

Çığır Kitabevi No. 153 Ankara Caddesi

İstanbul:

Korgunal Basımevi

1 9 3 8

LÜTFİ ERİŞÇİ

11

TÜRKİYEDE GENÇLİK MESELESİ

The Question of Youth in Turkey

Gençlik hakkında son senelerde yazılmış tekmil yazıların plânçosu, gençlik deyince ne anlamalı, gençliğin kemiyeti nedir, gençlik ne gibi şartlar içindedir, gençlik neler yapabiliyor ve "Birlik," hakkında malûmat..

SATIŞ YERİ:
ÇIĞIR KİTABEVİ
Ankara Caddesi — İstanbul

İstanbul:
Korgunal Basımevi

1 9 3 7

Broşür beş ay evvel hazır-
lanmıştı. Basılması bazı
sebeplerle bugüne kalmıştır.

L. T-

TURKIYE SOSYAL DEMOKRASI

I - Gençlik için bilmeden neler söyleniyor?

« Türk gençliği, onu temiz bir ahlâk, yüksek bir yurt ve devrim aşkı içinde toplayacak ulusal bir örgüte bağlanacaktır. Bütün Türk gençliğine, şevk ve sıhhatlerini, nefse ve ulusa inanlarını besliyecek beden eğitimi verilecek ve gençlik, devrimi ve bütün erginlik şartlarıyla yurdu korumayı en üstün ödev tanıyan, ve onları bu ödev uğrunda bütün varlıklarını vermeğe hazır tutan bir düşünüşle yetiştirilecektir. Bu ana eğitim tam bir sonuç vermesi için Türk gençliğinin başarımlarını kuvvetleri yetiştirilecek ve öte yandan onu, her türlü işin başarılmasında tek unsur olan sıkı disiplinin etgisi altında çalıştırılacaktır. Türkiyede spor örgütü de bu esaslara göre düzelenek ve yürütülecektir. Yapılacak gençlik örgütünün üniversite, okullar ve enstitüler, halkevleri, toplu işçi fabrika ve kurumlarla yukarıdaki gayelere göre iş ve yönet birlikleri düzelenektedir. Yurda beden ve devrim eğitimi ile uğraşmak yükümü altına alınacaktır. Spor ve beden eğitimi için lüzumlu alan, kurumlar meydana getirilecektir. Spor alanları için özel yönetgelerle şarhlar ilgilenecektir [1].

Böyle bir madde Parti kurultayı tarafından kabul edildikten sonra programa ilâve edilebilirdi.

[1] C. H. P. nin 4 üncü kurultayında kabul edilen Parti programının gençlik örgütü ve spora ayrılan 50 nci maddesi.

Yurtta ve fabrikalarda yapılacak spor ve beden eğitimi ile

Bunda bir fevkalâdelik yoktu. Fakat daha o sıralarda temsili hiç bir mahiyeti olmadığı halde :

« Bizi yıllardır uğraştıran tezimiz ; bir zaman içinde gençliği, Türkün yarısını düşünen aydın kafaları ilgiledirdi. Bugün ise, artık C. H. P. nin eliyle devrim işi oldu. Şuhalde Çığır programının birinci bölümünü başarıyla bitirmiş sayılabilir » [1] diyerek vaziyetten istifadeye kalkışanlar da oldu. Filvaki Hıfzı Oğuz'un Çığır'daki neşriyatı böyle aktif bir rol oynayabilmiş midir ? Hiç zannetmiyoruz. Niçin mi ? Bunu Çığır neşriyatını tetkik ederseniz siz de anlarsınız ! [2]

Evvelâ Çığır, gençliğin kemmiyeti meselesini sanki fazla bir malûmat veriyormuş gibi kifayetsiz, ve bu meseleyi ele aldıktan çok sonra, ufak bir not ile geçirir [3] ve gürültülü neşriyat arasında artık bu noktaya hiç dönülmez. Diğer taraftan asıl tedkik edilmesi lâzım mevzuu, gençliğin içinde bulunduğu ekonomiko - sosyal vaziyeti, ekseriya anlaşılmaz, mübhem ifadeler halinde kekeler durur. « Bir hakikattir ki inkılâbımız memlekette yer etmiştir; fakat bütün kafalara işlenmiş ve ısınmış değildir. Bunun

[1] Birkaç söz makalesi. Yazan : Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 31. Ankara.

[2] Çığır bu nüshadan sonra artık gençlik teşkilâtı meselesini mevzuubahs etmemiştir. Muhtelif aralıklarla bugüne kadar devam eden mecmua ekletik bir fikir mecmuası halindedir.

[3] Mustafa Kemaller yirmi yaşına girmişlerdir makalesi. Yazan : Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 19 - 23. Ankara.

içindir ki biz yalnız dış düşmanla değil, iç düşmanlarla da boğuşmağa mecburuz » [1] der. Hattâ üstelik « Ötedenberi istismar edilegelmiş olan », « 20 ile 26 arasında en az bir milyon genç emeğini, bütün verim kabiliyetine rağmen harcıyoruz » [2] hakikatine erişir. Fakat neden bunlar oluyor ; işte Hıfzı Oğuz'da yanaşılmıyan bu taraftır. O ne olursa olsun kurulacak bir gençlik teşkilâtının her şeyi halledeceğine kanidir.

Birdenbire değişir ; « Türk gençliği duyan, temyiz kudretini haiz, daima harekete müsteit, seciyeli ve şuur-ludur. Türk gençliği reşit ve vasiye muhtaç değildir. Bugünkü Türk gençliği her devirden daha çok milliyetçi ve demokratır ilh... » [3] teranesini tutturur. Mademki Türk gençliği herşeydir, herşeyi bilir ; ohalde o "örgüt,, ve "eğitim,, ini almış. Gayri bu mevzuda teşkilâttan bahsetmek lüzumsuz olmaz mı ?

Hıfzı Oğuz'un böylece içine düştüğü tezat bir değil, sayısızdır. Bütün yazılarında yekpare bir Türk gençliğinden dem vururken ağzı gene değişir : « Bir heyeti içtimaiyede bütün sınıfların menfaatlerini bir noktada birleştirmenin kabil olmadığından » [4] bahseder. Halbuki daha evvel « Çok mühim ve şerefli bir istikbal meselesi olan bu içtimai organizasyon işi, haya-

[1] *Toplu teşkilâtlı gençlik için umumî ve parça parça esaslar* makalesi. Yazan: Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 6. Ankara.

[2] *İnkılâp gençliğinin vazife ve mesuliyeti* makalesi. Yazan: Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 10. Ankara.

[3] Aynı makale.

[4] *Gençliğin beynelmilel değeri* makalesi. Yazan: Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 15 - 16. Ankara.

tımızı hayatımıza uygun olarak tanzim eden diğer müesseseler başında bilhassa Maarif Vekâletile, halkevlerinin omuzlarına yüklenmiştir. İstedığımız gençliği bu iki değerli müessese yapabilir » [1] demiş bulunmakta ; yani hem “bütün sınıfların menfaatleri bir noktada,, birleştirilemez ; hem de gene o birleşmez sınıfların gençleri bir makastan çıkmış gibi bir kalıba dökülür tenakuzuna düşmektedir.

Çığır'ın atıp tutma fasılları arasında kıvrılıp kalan şey, teşkilâtın şu, bu şartlar içinde şöylece kurulacağı değil ; adeta budi mücerrette bir teşkilâtın şeklidir. Bu teşkilâtın şekli, evvelâ yukarıdaki pasajdan da anlaşılacağı gibi, doğrudan doğruya devlet mürakabesi altında ileri sürülüyordu. Sonra İstanbulda yaygarayı basan “Birlikçiler,, in fikir ve neşriyatile uyuşulmak işine girişilmiştir.

« Gençlik teşkilâtı, inkılâbın hâkim olan asîl fikri ve gayri mahsus bir şekilde müessir olacak nâzım iradenin altında gençliğe yaptırılmalıdır ». [2]

Fakat işte bu tarzda bir teşekkülden, aynı sayfalarda konuşan bir propagandacı faşist ağzın dediği gibi, işler beklenmektedir :

« Tek organizasyon.. bütün gençliği burada asker gibi kadrolandıracağız ; burada olgunlaşan delikanlıları

[1] *Toplu ve teşkilâtlı gençlik* makalesi. Yazan : Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 1. Ankara.

[2] *Türk inkılâbı ve gençlik teşkilâtı* makalesi. Yazan : Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 14. Ankara.

yaşları gelince yeni Türkiyede iş kadrolarına geçireceğiz. » [1]

Umumiyetle bu teşkilâtın davası şu şekilde hü-lâsa edilmektedir :

« A — İnkılâp gençliğinin kafasını, gönlünü kazanması.

B — İnkılâbın gençliğe dayanarak, bugünkü nesillerle birlikte gençlik tarafından yaşatılması ve yürütülmesi.

C — İnkılâba, her sahada büyük Türk yarınının ufuklarına doğru tamamlanarak, ve esas prensiplere sadık kalarak gençliğin ulaştırılması » [2]

Ve artık teşkilâtın teferruatı düşünülüp durulur. Şöyle bir terbiye verilmeli, böyle imkânlar hazırlanmalı, bilmem filân şekilde bir harekiyet içinde ilerlenmeli.. ilh... Fazla vakit kaybetmeden aşağıdaki makalelerin serlevhalarına bile göz gezdirmek Hıfzı Oğuz ve arkadaşlarının mevzuu nasıl şişirdiğini gösterecektir:

— Toplu ve teşkilâtlı gençlik için ilim ve fikir. (Çığır, sayı 3)

— Toplu ve teşkilâtlı gençlik için sanat (Çığır, sayı 4)

— Toplu ve teşkilâtlı gençlik için cibilliyet (Çığır, sayı 5) ilh...

Hani nerdeyse, akıllarınca devlet içinde devlet kuracaklar.

Hasan Cemil de bu tarihten daha evvel biri "Muhafız Gücü Garnizonu,, nda, diğeri Ankara

[1] *Yeni Türk gençliği* makalesi. Yazan : Nüzhet Hâsim Sinanoğlu. Çığır, sayı 6. Ankara.

[2] *Gençlik işini ele alırken neler üzerinde durmalıyız* makalesi. Yazan : Hıfzı Oğuz. Çığır, sayı 27. Ankara.

Halkevinde verdiği ve sonra bastırıldığı konferanslarında aynı ideolojik esaslara takılıp kaldığı için aynı derekede tenakuzlara düşmekten kurtulamamıştır.

Hasan Cemil *Türk gençliği nasıl yetiştirilmelidir* ? [1] broşüründe bu yetiştirme işine girişmeyi mevzuubahs ederek : « Okadar basit bir mesele değildir. Bu bütün bir milletin terbiyesi meselesi ve bütün bir milletin terbiye idealinin tayini meselesidir. Bunda tarihi, şe'nî, zamanî ve fevkezzamanî (?) âmiller müessirdir. Bunda devlet ve millet hayatının, cumhuriyet ve inkılâp mefhumlarının, ahlâk ve insanlık mefkûrelerinin icapları müerssirdir. » [2] der ve bu anlaşılmaz başla-yışın sonu da öyle çıkar :

« Türklüğe millî birliğini istirdat ettiren, ve ondan vahdetli bir millet yapan Türk halkının kültür misyonu » [3] yapılan, edilen ve daha düşünülme sahasında her türlü iş için en esaslı müessir olarak ele alınır. Ve bu kültür misyonunun « bütün milletçe terbiye, tekemmül birliğine, şuur birliğine ve millî kültür camiasına yükselmeyi » [4] emrettiği tefhim olunur !

Hangi kültür misyonu ; hangi emir ? Sanki kültür misyonu denilen Anka kuşu şöyle böyle değil de bilkuvve mevcut imiş ! Yaratmış, yaratacaktır gibi bir şey.

Mesele bu mistik çerçeveden kurtulunca bu sefer de yaman bir temenni çerçevesine bürünür :

[1] İstanbul 1932. 32 sayfa. [2] Aynı kitap, sayfa 1.

[3] Aynı kitap, aynı sayfa. [4] Aynı kitap, aynı sayfa.

« Bize muntazam, çalışmada devamlılığı, modern ve fikrî çalışmayı kendine ideal yapan, metot ruhunu, ilmî düşünüş ruhunu benimsiyen, ve bütün bilgisini uzvî bir vahdette toplayan bir gençlik lâzımdır. »

Haydi böyle bir gençlik lâzımdır. Fakat böyle gençlik nasıl meydana gelir ? Hasan Cemil bu suale cevap verir görünür:

« Elbette baş mürebbi, terbiye organlarını ve terbiye müesseselerini elinde bulunduran » devlet deruhte eder. Bu demektir ki askerlik gibi, memurluk gibi gençliğe vazifeler tahmil edilecek ve böyle bir şart içinde yetiştirilecektir. Buna da bir tezdır diyelim ; fakat daha aynı sayfalarda üstat meseleyi gene sarpa sardırır:

« Gençliğin kendisine düşen vazife en az değildir. O kendi disiplinini kendi koymalı, kendi terbiyesini, kendi mürakabesini kendiliğinden yapmalıdır. » [1]

Böyle baştanbaşa birbirini tutmaz lâf kalabalığı içinde müsbet görüş ve hükümlere tesadüf etmek kabil olabilir mi ?

Aynı zat *Gençlik ruhu ve gençleşme* [2] ismiyle bastırıldığı diğer konferansında hemen aynı ağzı kullandıktan sonra bu vadide hiç te bilgisi olmamasına rağmen « Türk gençliği bugün aydınlık bir istikbale doğru aydınlık yollardan yürüyor. » [3] teşhisini koyuverir.

[1] Türk gençliği nasıl yetiştirilmelidir, sayfa 6.

[2] İstanbul, 1935. 32 sayfa.

[3] İsmi geçen kitap, sayfa 40.

Diğer taraftan memleket gençliğinin topunun birden neden organize edilemediğinin sebebini ararken yapılmış manidar itiraflar da yok değildir :

« Kamâlizmin nevi ve şahsına münhasır, hareketine uygun teşkilâtımız var mı ? Hayır. Bugünkü öz inkılâpçı gençliğin organı (?) içinde yaşayan tufeyli, ojeli, saçları pomatalı, yüzleri podra ve kremli bir zümre vardır. Çünkü bazılarına göre, görünüşte insan zannedilen bu gibi kimseler kadavralaşmış bir mecmuadan başka hiç bir şey değildir.

Gene bu zümreden sonra verimli, hayırlı soyun dairesi haricinde kalan ikinci bir kalabalık ! O da bütün kuvvetini bir meşin parçası arkasında koşarak bacaklarına verenlerdir. İşte bu iki parti birinci varlığa hiç bir zaman yaklaşmadıkları gibi bilhassa ondan uzaklaşmaktadır. » [1].

Yani Vecihi Türkiyede "hayırlı soy,, bir de "hayırsız soy,, olmak üzere iki makule gençlik ayırıyor. Âlâ ! Hayırsız yahut soysuz diyebileceğimiz gençler kimlerdir ? Vecihi cevap veriyor :

« 1 — Saçları pomatalı züppeler, 2 — Bir meşin parçası peşinde koşanlar »

Biz edebiyata sapsmadan söyleyelim : Birincilere saloncu, ikincilere sporcu gençlik denir. Vecihi bu iki çeşide düşman olduğuna göre geriye tarla gençliği ile fabrika ve dükkân gençliği yani köylü ve amele gençliği kalıyor... Acaba bunlar mı "hayırlı soy,, ? Onlarsa mükemmel..

[1] *Gençliğe haykırıyorum.* Yazan : *Vecihi Nedim.* İstanbul, 1933, sayfa 15.

Fakat bu tip yazılar içinde Gani Ayhan kadar çocukça demagoji yapanına tesadüf edemedik!

« Devrim gençliği, devrimin yaptığı, yarattığı gençliktir. Devrimde duyar, devrimde vurur, devrimde inanır, devrimde bağlanır.

Devrim gençliği, devrimin kurduğu ve koruduğu gençliktir. Devrimde konuşur, devrimde kaynaşır, devrimde anlaşır, devrimde andlaşır devrim gençliği.. ilh... » [1]

Gözünüz daha bu yazılda iken önünüze bir "fedai,, atılır :

« Türk gençliği her şeyden evvel, her şeyden üstün olarak inandığı vazifeler için faaldir. » [2]

« Türk gençliği riyasız bir karakterle inkılâp yolunda inkılâp ruhile yürüyen gençliktir. » [3]

« Türk gençliğine hâkim olan duygu tamamen hüsnü niyetle yağurulmuş milliyetle perçinlenmiş bir duygudur. » [4]

« Türk gençliği hürriyetin ne demek olduğunu ve ne şekilde sarfedileceğini anlamış bir kitledir. » [5]

Ne diyecek diye beklersiniz ve nihayet der:

« Bu nesle ne nümayiş, ne serbest söz, ne de yerli mallar mitingi çok görülmemelidir. En haklı meselelerde ayağa kalkan Türk çocuğu susturulmamalıdır » [6]

Bu arada fırsat bulmuş biri de :

[1] *Devrim gençliğine haykırıyorum.* İstanbul, 1935.

[2] *Hakimiyet milletindir.* Yazan : F. Z. İstanbul, 1935
Sayfa 8.

[3] Aynı kitap, aynı sayfa.

[4] Aynı kitap, sayfa 9.

[5] Aynı kitap, aynı sayfa.

[6] Aynı kitap, aynı sayfa.

« Aziz Türk kızlarına » birer iyi anne olmalarını, « saygıdeğer kadın ve erkek Türk muallimlerine » çocuklara karşı vekarlarını muhafaza ve örneklik etmelerini, « aziz Türk çocuklarına » yapılan işler içinde hafıza ve dikkatlerini toplayarak şöylece geçinip gitmelerini vadediyor. [1]

Halbuki kadının “anne,, den başka bir şey olmaması, muallimin “vekar,, dan başka bir şey göstermemesi ve hele çocukların “hafıza,, dan başka meleke kullanmaması ile inkılâp psikolojisi arasında mesafe orta çağla zamanımız arasında mesafe değil midir ?

Hilmi Malik ise Türkiyede çocukların âdeta kendinin ibda ettiği bir tarzda yetiştirme şeklini ileri sürdükten sonra köylü gençlerini kıışlada — şehir münevver gençliği mevzuubahs etmiyor. — İşçi ve bilhassa lümpen proleter gençliği de Partiye bağlı ve ona eleman yetiştirici bir organizasyona raptetmenin tam zamanı geldiğini sanıyor. [2]

Artık isterseniz “Gençlere Âdabı Muaşeret Dersleri,, verenlerin, cinsî terbiye işini “Gizli Nasihatler,, yahut “Gizli Tavsiyeler,, halinde açığa vuranların ve Gasson vari “Hayatta Muvaffakiyet

[1] *Türk gençliğine öğütler.* Yazan : Şükrü. Ankara, 1935, 25 sayfa.

[2] *İnkılâp yolunda.* Ankara, 1933, 50 sayfa. (Bilhassa 32-42 nci sayfalara fabrikalarda, hususî müesseselerde ve hapishanelerde gençlik bahsine bakınız)

Şartları,, ndan bahsedenlerin kitapçıklarını da tetkik ededurunuz.

Fakat biraz bu "traşide,, kitapları bir kenara bırakıp mecmua ve gazetelere de göz gezdirelim.

Evvelâ Turancı Nihalin *Adsız* mecmuasını ele alalım :

* Bugün yalnız şu kadar söyleyelim ki ; Türklüğün hakikiki ihtiyaçlarını görmüş, ve bu ihtiyaçların tedavisi için tam bir iman, tam bir kültür, tam bir teknik ile çalışmaya and içmiş, ve umumî harpte yetişmiş bir nesil vardır. Bu nesil icap ettiği zaman bu uğurda kanını dökmekten çekinmeyecektir. Kafamızda ve kalbimizde bir şey olmadığını ve olamayacağını zannedenler müstehrik olsunlar, Henüz Namık Kemal unutulmamış ve Gökalp'ın kemikleri çürümemiştir. * [1]

Daha dünkü meşrutiyetçi Namık Kemal değil ondan çok daha eski Şeyh Bedreddini Simavî'ler ve Börklüce Mustafa'lar bile tarihin sayfaları içinde unutulmamıştır. Gökalp'a gelince, onun ne mene bir ilim adamı, ideolog olduğunu gösteren yazıları meydanda ve her yerde ve ne yapıp ettiklerinin plânçosu ise ağızdan ağıza dolaşmaktadır. (2)

Fakat bütün bunlar olabilir değil mi ? Peki amma aynı kafaların hazırladığı aynı sayfalarda şöyle bir yazıya tesadüf ederseniz ne dersiniz ?

(1) *Gençlik ve mefkûre* makalesi, Yazan : Bozkurt. *Adsız mecmua*, sayı 2. İstanbul, 1932.

(2) Hazırlanmakta olan *Ziya Gökalp* hakkındaki kitabımızda tafsilât bulunacaktır.

« İnkılâp tamam değildir. İnkılâbın en mühim eksikliği, yeni kafaya yaraşan, müşterek düşünür, müşterek amel ve aksülâmellere malik gençliğin yokluğudur... Türk gençliği inkılâbı benimsememiştir. Mügatläaya lüzum yoktur. Biz hadise ve vakialara eserlerle kıymet ve manasını veririz. » [1]

Güzel ! Tam "onlara,, yakışır bir ağız değiştirme.. daha bakın ne biçim konuşanlara tesadüf edeceğiz :

Numara 1 ; Gençlik deyince « hayat enerjisinin en verimli halini » anlayıp « bu muhteşem serpintilerle derin uğultular içinde akan kudreti, inkılâbın transformator vazifesini gören, her cihetten iyi organize edilmiş disiplini altında en zorlu mukavemetleri kıracak derecelere çıkararak.. ilh.. » [2] kullanılmış.

Numara 2 ; Dr. Necati Kemal'e göre ise gençlik « 14 - 25 yaşında yani orta - yüksek - üniversite tahsili yaşında bulunanları » ifade edermiş. Maamafih « mektep haricinde bulunan gençler âvare dolaşmıyorlarsa, iş adamı ve amelê telâkki etmek ve bu şekilde teşkilâtlandırmak » kabilmiş. Teşkilâta « okuma, öğrenme, düşünme, konuşma ve fikir yapma (1) hususunda gençliğin tabi olacağı nizam bir idman gibi sert ve mecburî » [3] olmalıymış.

Bu kötü faşist ağızlar arasında eski *Aydınlık* çı yeni *Kadro* cu Şevket Süreyya bermutat teşkilâtlı gençlik meselesine de temas etmekte ve « sokağın,

[1] *Bize bir gençlik lâzımdır* makalesi. Yazan : * Adsız mecmuası, sayı 12.

[2] *Gençlik ve enerji* makalesi. Yazan: Kenan Akmanlar. Kaynak mecmuası, sayı 36. Balıkesir, 1986.

[3] *Kültür mecmuası*, sayı 29. İzmir, 1934.

dağınıklığın, zevk ve duygu teşeddüdünün menfi atmosferinden kurtarılan inkılâp heyecanının, inkılâp disiplininin havası ve çatısı içinde teşkilâtlanan genç neslin milletin ruhuna vereceği gurur ve emniyet şevkini » [1] yangelip düşünmektedir.

Bu mevzuda “garip tasnifler,, de yok değildir. Eski külhanbeylerinin yerini şimdi bir takım türedilerin tutmuş olduğu ve bunları üç katagori halinde,

1 - Sosyeteye ne faydası, ne zararı dokunanlar,

2 - Fazla züppeler,

3 - Aşağı dejenere takım.. diye ayıran ve sonra

« Yarını yaratacak olan gençliğin bunlarla mücadele etme, bunları alt etmesini bilmesini en büyük ödevidir. » [2] diyen Bayan Münire aşağıdaki gibi nağra atanları acaba hangi katagoriye idhal etmektedir ?

« Gençlikte bir kımıldanma göremiyoruz diyerek atığımız acı nağralar, kulağınızın birinden girip, öbüründen çıkacağına, kafalarınızda bir yanku yaratarak çınlasın. Bizi azarlıyarak şüpheyeye düşüreceğinize., ilh.. » [3]

Bilmem pilânçoyu uzatmağa tahammül kaldı mı ve lüzum var mı ?

Hele muharririnden geçinen zatı şeriflerin “satılık,, yazılarıyla uğraşmak tam manasile vakit kay-

[1] *Genç nesil meselesi* makalesi. Kadro, sayı 4. Ankara 1932.

[2] *Türediler* makalesi. Yazar : Münire. Yücel mecmuası, sayı 6. İstanbul, 1936.

[3] *Gençlik ele alınacak bir konudur* makalesi. Yazar : Sevim Sevgi. Gür Ses gazetesi, 19 - 12 - 1935 tarihli nüsha. Ordu.

betmekten başka bir şey değildir. Maamafih bu arada "mütefekkir,, muharrir "sayın,, Peyami Safanın mevzuumuza temas eden bir iki yazısını gözden geçirirsek bu türlü neşriyatın da karakteristik bir nümunesini görmüş olacağız !

Yazılarında çok kere gençliği alelâde bir hikâye - fıkra mevzuu, bazı konuşmalarında meth veya hiciv vesilesi, fakat bazan üzerinde işlemiş vaziyeti takınarak bir memleket mevzuu halinde öne sürülen bu zat bakın neler der :

* Memleket gençliği ikiye ayrılır ; tahsil çağında olanlar, iş başında olanlar.. . Bir bayrak altında toplanan bu iki türlü gençliği her zaman birbirine karıştırmamak lâzımdır. Vazifelerinin birleştiği ve ayrıldığı yerler vardır. Taze bir kafaya muhtaç umumî memleket işlerinde harp ve inkılâp gibi müşterek davalarda ikisi de beraberdir. Fakat idarede ayrılırlar. Tahsil gençliği, iş gençliğinin emrinde olmalıdır. » [1]

Başka bir tabirle ; gençlik harp ve inkılâbı yap-sın amma muvaffak oldu mu dizginleri "iş gençliğine,, bıraksın. "İş gençliği,, ne kelime ? İşçi gençliği mi ? İş veren gençlik mi ? Fakat iman cücesi bu zatın idareden bahsettiğine göre "iş verenler,, kasedilse gerek.

* Bir memleket genci olmanın en büyük şartı yaş değil içinde memleket aşkı parlıyan baştır. 18 yaşında

[1] *Memleket gençliği* makalesi. Yedi Gün, sayı 163. İstanbul 1936.

yaşında bulunmak ve 88 yaşında genç kalmak için bu toprağı çıldırasıya sevmek yetişir. » [1]

Anladınız ya! genç olmak için genç olmağa da hacet yok. Bu hesaba göre “yetimi Safa,, da gençtir. Bahusus “iş gençliği,, ndendir. Ve artık bu türlü düşünceler “hürriyetçi,, Peyamiyi istihaleye uğratmıştır. “Kayserling,,ten dem vurup nihayet :

« Bugünkü Türk gençliği yabancı sistemlere karşı ve nazariyelere karşı ya alâkasız, yahût körükörüne hayran olup kalmazsa şahsiyetinin yepyeni cevherlerle dolu hazinesinden beynelmilel kıymette bir ruh fıskıracağını görecektir.. ilh.. » [2] diyor.

Ve üstadı muhterem tahsil gençliğine verdiği bu vahi kılıklı nasihatle kalmıyarak işdaşlarına dönüyor, onları da kütüphane fareliğine çağırıyor. [3]

Eskileri bir kenara şu yakın tarihte ; gençlik mevzuu üzerinde yazılıp çizilenleri gözden geçirdik. Bu suretle onları, mevzuumuzun şu veya bu tarafını tesbit ettikleri dolayısıyla bir tasnife tabi tutmanın değil, hattâ mevzua ciddiyetle alâkalarının bile tesbitine imkân olmadığı farkedilmiş olacaktır.

Yazılarda ne metodik bir çerçeve ile memleket gençliğinin kemmiyeti mevzuubahs edilmiş, ne

[1] *Memleket gençliği* makalesi. Yedi Gün, sayı 163. İstanbul, 1936.

[2] *Gençlik ve ideolojiler* makalesi. Kültür Haftası, sayı 9. İstanbul, 1936.

[3] Merak edenler Cumhuriyet gazetesinin 27-11-1933 tarihli nüshasına baksın.

içinde bulunduğu hayat şartlarıyla sosyal bünye ve gençliğin ne yapıp ettiği gözden geçirilmiştir.

Laklâkiyat çerçevesinde olan bu yazıların topunun birinci karakteristiği; gençliğe bol keseden izafe edilmiş bir takım vasıfları sıralamalarıdır.

Bir memleket meselesini, böyle ağızdan kapma lâflarla alış ve halleder görünüş her şeyden evvel cehalete ve demagojiye has bir haldir. Yazıların ikinci karakteristiği bir gençlik teşkilâtı yapılması isteğini taşımalarıdır. Bu istek kiminde sadece tekrarlanmış, kiminde kopyacı bir ağızla teşkilâtın şekli bile mevzuubahs edilmiştir.

Fakat bu teşkilâtın şekli bütün orijinalite iddialarına rağmen İtalyan ve Almanların düzme [1] faşist teşkilâtlarının kötü bir kopyasından ibarettir. Zaten bizde bu tip yazılar; Avrupada yer yer faşist irticain baş gösterdiği bir sırada görünmeğe başlamıştır. Binaenaleyh bu tarzda fikir sahiplerine bilir veya bilmez birer faşist ajanı damgasını vurmak yerinde olur.

Netice itibariyle; memleket meselelerinin gençliğin kafasında bütün hakikat ve heyecaniyle düşünülmesi lâzım geldiği şu sıralarda, yukarki tarz ve karakterde neşriyatın topunu birden yersiz buluyoruz.

[1] Bu hususu gösteren rakam ve müşahedeler yakında «Dünyadaa Gençlik teşekkülleri ve hareketler» ismi altında neşredilecektir.

II - Gençliğin kemiyeti ve içinde bulunduğu şerait

Gençlik deyince ; fizyoljik bakımdan muayyen yaş hadleri gösteren, çocuklukla kâhillik arasında - bülugdan sonra - bir devre kast edilir. Bu devre fizyoljik doğrudan doğruya yardımlardan kurtulma çağı olduğu kadar, neşvünema bütün hızile devam ettiği için ; tabiat ve cemiyetle daha vazih olarak muhitle fazla bir münasibat ve harekiyeti icap ettirir. Munasibetin fazlalaşması neticesi kafa, tabiat ve cemiyet şartları üzerinde düşünmeğe başlar.

Binaenaleyh, kafanın bu hususta bir şeye inanmak için çırpındığı devre ancak gençlik çağıdır. Fakat bütün o sosyal şartlar kapitalist bir sosyete içinde yekpare veya her ferd için aynı kıratda devam edip gitmez. Ekonomik - sosyal şeraitin yer yer tehalüfü, sınıfı zıddiyetler, zümrevî temayüller, ferden ferda münasibetler gencin şahsiyetini şu veya bu şekilde tecelli ettirmek şöyle dursun onun fizyolojik inkişafını durdutabilir veya onu bir deli yapabilir, ilah...

Oysaki bu neticeler yalnız gençlerin üzerinde değil, nisbî olarak cemiyetin bütün ferdleri için mevzu bahısdır. Velhasıl ferdî bakımdan "genç,,

fizyolojik ve psikolojik bir mevzu halinde de ele alınabilir. Fakat "gençlik,, deyince mesele tamamen sosyallaşır ve kökünede bir memleket meselesi olur.

Bunları düşünerek, fizyolojik ve ruhi fazla harekte müsaitliğini hatırdan çıkarmamak şartile, yapmak istediğimiz iş; adeta memleket şartlarından ayrı gibi tasavvur edile gelmiş gençliği yerli yerince tetkik ve sosyal realite ile münasibetini tesbittir.

Bunun için her şeyden evvel metodik bir şekilde, istatistiklere müracaat ettik; memleket hakkında doğruluğu tahakkuk etmiş müşahede ve tetkikleri yan yana getirdik ve vakıaları sıraladık.

*

927 istatistiklerinin yaşa göre tasniflerinde bizi alakadar eden yaşlar için aykırı düşen bir tasnif esası kullanmıştır. İstatistiklerde 13 - 19 ve 20 - 45 yaşları arasında bulunanlar, ve ilah... hesaplanmıştır.

Halbuki her tarafta kabul edildiği gibi bizimde genç diye kabul ettiğimiz yaşlar 17 - 26 arasındır. Bu itibarla yapacağımız hesaplar bizi ister istemez takribi rakkamları üzerinde konuşmağa icbar etmektedir.

İstatistiklere göre Türkiyede 20 - 45 yaşları arasında 4,900 bin küsur kişi vardır; demek ki 20 - 26 yaş arasına bu adedin 4 te birinden az olarak takriben 1,200 bin genç düşer. Diğer taraftan

13 - 19 yaşlar arasında 2 milyon küsur kişi olduğuna göre 17 - 19 lılar hiç olmazsa 700 bindir. Hesabımızı toparlayınca Türkiyede 927 nüfus tahririne göre, 2 milyon kadar, 17 - 26 yaşları arasında genç olması lâzım gelmektedir. Bu adet memleket nüfusunun 7 de biridir ve yarı yarıya kız ve erkektir.

Dağılışa gelince ; şüphesiz umumî nisbete tabi olarak, İstanbul, İzmir, Bursa, Karadeniz / sahilleri yani sanayi merkezleri başda gelmekte ve şark vilayetleri en az nüfusa ve kesafete malik bulunmaktadır. Bu arada, ziraat ve sanayi merkezleriyle iç anadolu ve şark vilâyetleri arasındaki temevvücu ve seyyar aşiretleri hesaba katmalıdır.

Gene 927 İstatistikleri 13 milyon nüfusun ancak 2,5 milyonun şehirli olduğunu göstermektedir; kalan 11 milyon yani nüfusun % 78 i, köylüdür. Şu nisbete göre gençliğin 4 te 3 ünün köylü olması icabeder. Bizde gençliğin en aşağı 1,5 milyonunun köylü olduğunu kabul ediyoruz. Fakat nüfusun % 78 ni teşkil eden köylü bu ucsuz bucaksız memlekette ne yapar? Asıl mesele budur.

«Şark ve cenubu şarkî vilâyetlerinde umumiyet itibarile toprak ve köylünün istihsal vasıtaları aşiret reislerinin, beylerin ve ağaların mülkiyeti altındadır.» [1]

Orta ve garbi Anadoluda ise derebeylik bağları çözülmekle beraber;

[1] *Türkiye köy iktisadiyatı* yazar : *Ismail Hüsrev*.
Ankara 934. 176 ıncı sayfa.

«Toprak sahibi, toprağı kâfi gelmeyen yahut toprağı olmayan köylüye işletmek için arazi ile tohum alat ziraiye yahut sadece arazi verir; nakit olarak muayyen bir mikdar para ikraz eder.» [1]

Ve zavallı müstahsil bu sefer de başka türlü köle olur. Diğer taraftan *Adana, Mersin, Ege, İstanbul* ve *Ankara* gibi yerlerde kapitalist işletme halinde çiftliklere rastgelmektedir.

Çalışma şekli böyledir. Toprağın tevezzüüne gelince:

«Toprağın, ne nisbette muhtelif zürra tabakaları arasında tevezzü ettiği hakkında istatistik malûmatı olarak elimizde 1325 (909) senesine ait bazı rakkamlar vardır [2]. Bunlara nazaran yalnız Anadolunun (Erzurum yaylâsile Cezirei ulya ve İstanbul, Edirne mintakası hariç) çiftçilikle meşgul ailelerin mikdarı 900 bini tecavüz ediyordu. Bunlar arasında toprak şu suretle tevezzü ederdi:

1 Hektardan (10 dönümden) noksan toprağa malik olan aileler (fakir köylüler)	% 28
1 Hektardan fazla 4,5 hektardan (50 dönümden) noksan toprağa malik olan aileler (orta halli köylüler)	% 49
50 dönümden fazla toprağa malik aileler (ağalar) » [3]	% 23

[1] Aynı kitap, 187 inci sayfa

[2] Bu hususta mufassal rakkamlar 325 de neşredilen ziraat istatistiğinin umumî malûmat kısmına dercolunmuştur. (L. E.)

[3] *Köylü meselesi* makalesi. Yazan: *İdai*. Aydınlik, sayı 29. İstanbul, 925.

Bu eski tesbit Türk köylüsünün toprağı istediğı gibi işleyememekle beraber, topraksızlıktan da muztarip olduğunu gösterir. Filvaki 927 ziraî istatistikleri, bu husustaki fikri tazeler. İstatistik Türkiyede 1,700 bin küsur çiftçi ailesi sayar; halbuki ziraî aletlerin topu 1,500 bini geçmemektedir. En basit bir ziraî işletmede asgarî 5 alet kullanıldığını hesaba katarsak, aşağı yukarı bu aletlerin 300 bin elde veya ailede toplandığı neticesi çıkar.

Mamafih aletleri münavebe ile kullanma şekline de sık sık tesadüf edilmektedir. Şunu da ilâve etmeli ki, Türk köylüsünün hariç pazarla münasebeti hemen sadece Ege, karadeniz sahilleri, Adana ya inhisar etmektedir; diğer yerler mahalli hatta zati ihtiyaçlara göre çalışır.

Tabiatile böyle bir ekonomik temel olunca, 41 bine yakın köyün « 37 bininde ne mektep, ne posta, ne dükân » [1] bulunur.

İşte; bütün bunlardan dolayıdır ki, atıl köşelerde kalmış köylerimize teşkilâtli gençliğin hayali bile giremez. Diğer taraftan askerlik için şehirlere gelen köylü gençleri ordunun kendine mahsus disiplini, sistematik çalışması içindedir. Gençlik teşkilâtının bu sahada rolü askerî kaidelere göre imkânsızdır.

Askerlikten evvel veya sonra, şehirlere gelip

[1] *Halkçılık ve köycülük*. Yazan: Nusret Kemal. Ankara, 935. 64 üncü sayfa.

giden köylü gençlerine gelince; bunlar çırak, müstahdem ve bilhassa amele saflarında gözükmektedir.

Amele sınıfı ise *Hikmet Kıvılcımlı* nın ispat ettiği gibi Türkiye nüfusunun en aşağı 16 da 1 i ile 14 te 1 i arasını teşkil eder [1].

Demek nüfusun 900 bine yakını köy - şehir amelelerinden ibarettir. Bunların büyük bir kısmı devri ve ziraat sahalarına has amele olmakla beraber; 300 - 400 bine yakın kısım da endüstri şubeleri, nakliye vasıtaları.. amelelerini teşkil eder. Bu amelenin hemen 3 te 2 si İstanbul, İzmir, Zonguldakta toplanmıştır.

Yevmiyelere gelince kömür, tütün, deri işlerinde 50 - 100 kuruş olmakla beraber çalışma saatleri büsbütün karakteristiktir. Bu hususta *Ahmet Naim* der ki:

« Filhakika Zonguldak amele kanununun neşrinden sonra, 8 saat çalışan ameleye kanunu tahdit ettiği 8 saatten başka mesaisi için çift ücret verilmesi meselesi bir mecburiyet haline gelince; alâkadarlar kanunun tarifine uygun defterler vücade getirmişler, aynı zamanda amele ücretlerini indirerek kanunun neşrinden evvel 12 saatlik kazancı 60 kuruşu bulan bir amelenin mesaisi deftere 8 saat fazlası için çift ücret verilmiş gösterildiği halde 60 kuruşu bir santim bile geçmemiştir. » [2]

Bizim İstanbulda tütün ve dericiler arasında yaptığımız araştırma aynı neticeleri vermiştir. Bun-

[1] *Türkiye işçi sınıfının sosyal varlığı*, Marksizm bibliyoteği, No: 5. İstanbul 936. 70 sayfa.

[2] *Zonguldak havzası*. İstanbul 934. 155 inci sayfa.

dan başka amele meselâ kazanç vergisi için patronca kesilen para mukabilinde makbuz alamamaktadır.. ilh.. [1]

Yevmiyeler bu miktarda olunca yerli amele karılı çocuklu çalışmağa mecbur kaldığı gibi, köye para göndermek mecburiyetinde olan diğer ameleler de müşkül vaziyette bekâr odalarına sığınmaktadır [2]. Amele en gayri sihhî ve kötü, ucuz semtlerde oturuyor. Bu semtler ekseriya fabrikaların bulunduğu yerden uzak kalmaktadır.. ilh.. ilh...

Hiç şüphe yok ki endüstüri birçok bakımlardan amelenin gencini tercih eder. Yukarıki vaziyette bir çalışma ve yaşama şeraiti içinde bulunan amelenin en aşağı üçte biri yani 75 - 100 bini genç olarak ele alınabilir.

Sabahtan akşama kadar çalışan bu gençler hangi saatlerini bir eğitim teşkilâtına verebileceklerdir? Bu saatlerden neler istifade edilebilecek ne istifadeler temin edeceklerdir? Biz bugünkü şeraiti düşünüyor ve eğitim teşkilâtı işini bu sahada da imkânsız görüyoruz.

Meslekî ayrılışlar ziraat ve askerlik müstesna - daha evvel ayrıca tetkik ettiğimiz işçiler de dahil

[1] İş kanununun bu noktalara temas eden maddelerin tatbikatta bilhassa dikkate değer neticeler arzedeceği muhakkaktır.

[2] Bu hususta 77 numaralı *Yeni Adam* da « İstanbul amele mahalleleri » yazımıza müracaat ediniz.

olduğu halde • hemen sadece şehirler için mevzuu bahistir :

Meslekler	Erkek	Kadın	Yekûn
Memur	63104	1330	64434
Ticaret	248512	8453	257355
Serbest meslek	55247	7516	52663
Hâkim	9864	135	9999
Ordu	162227	8	162235
Posta telgraf	14576	242	14818
Muhtelif	105335	16447	122281
	648874	34911	684785

Devlet memurluğuna girmek için şartlardan biri askerliği bitirmek olduğuna göre, yani 22 yaşından büyük olmak icabettiğine ve 60 yaşına kadar memur bulunduğuna göre posta telgrafla beraber 77 bin küsüra varan memurların içinde gençlerin onda birden fazla olmaması icabettir. Buna, genç memur fazla tercih edildiğini hesaba katılarak, onda iki nisbeti ele alınabilir. Yani 10 - 14 bin kişi. Serbest meslek (doktorluk, mühendislik) hâkimlik 16 - 20 senelik bir tahsil ve staj istediği için bunların arasında gençler hemen hemen hiç yok gibidir.

Demek kala kala elde ticaret erbabı kalmaktadır. Şehirliilere has olan bu kemiyetin hiç olmazsa yarı yarıya patron - çırak ve müstahdem olması icabeder. Bilhassa çırak ve müstahdemlerin ferah ferah üçte ikisinin genç olduğu kabul

edilebilir. Yani 30 - 45⁵ bin kadar. Netice itibarile görürüz ki gençler şehirde bilhassa işçi ve, çırak müstahdem saflarında toplanmaktadırlar. Askerliğin zaten gençlerin toplandığı bir meslek olduğu ve ayrı bir teşkilât bakımından şu veya bu şekilde müta-lea edilemiyeceği için geçiyoruz.

Rakkamları derler toplarsak; 4,300,000 çiftçi - çok mhtemeldir ki bunlar arasında ziraat işletmelerindeki ameleleler de sayılmaktadır ve 300 - 400 bin sınaî işlerde çalışan amele, 650 bin diğer meslek erbabile beraber Türkiyede takribî olarak 5,5 milyonluk bir kısmın mesleki tesbit edilmiştir. 8 milyon küsur mesleksizdir. Bu rakkamdan 1 - 14 yaşındakilerin takribî yekûnu 4 milyon küsuru ve 60 yaşından sonrakileri gösteren 700 bini çıkarırsak, bugün Türkiyede iş görebilecek vaziyette fakat ne yapıp ettiği belli olmayan 3 milyondan fazla kişinin mevcut olduğu meydana çıkmaktadır. Fakat hiç şüphe yok ki, bunun ekseriyetini " ev hanımları „ teşkil etmektedir. Mesleksizler arasında gösterilen mektepli gençliğe gelince; Maarif istatistiklerinde görülen rakkamlara göre 17 - 26 yaşları arasında olmaları lâzımgelen lise, meslek, muallim ve üniversite talebelerinin topyekûnu 20 - 25 bindir. Bu adedin 4500 ünü kızlar teşkil ettiği gibi 10 - 12 bini lise ve muallim mekteplerine devam etmektedir. 923 - 933 arası liseli gençlerin 3 misli artmasına rağmen, darülfünunun ve yüksek mekteplerde

talebe 2 misli artmıştır. Yani lise tahsilinden sonra gençler aynı tempoda üniversiteye devam edememektedir. Diğer taraftan asıl bize lâzım meslek mekteplerinde talebe adedi, 930 - 931 seneleri müstesna, düşmektedir. Bu üzerinde durulacak bir noktadır.

Şimdi plânçomuzu yapalım:

Meslek	Adet
Genç amele	100000
Genç çırak ve müstahdem	54000
Genç memur ilh...	10000
Genç asker	150000
Talebe	25000
	<hr/>
	320000

Köylü gençliğin hepsini çiftçi farzetsek bile genç meslek sahipleri 1,800 bine varmaktadır. Bundan 150 - 200 bine yakın bir kısmının mesleksiz olması lâzım geldiği neticesi çıkar. Mesleksiz demek miras yedi ve aylak nihayet lumpen - proleter demektir. Biz bu rakkamın içinden mühim bir kısmını aylak kabul etmekle beraber lumpen - proleter kısmını da az görmemekteyiz.

İstatistik yıllıklarına göre 927 - 930 seneleri arasında cürümler miktarı şöyle bir seyir takip eder :

<u>Sene</u>	<u>Cürüm</u>
927	57011
928	62928
929	54476
930	49972
931	72820

Cürümlerin hemen hemen dörtte biri İstanbul, Ankara, İzmir, Konya şehirlerinde oluyor. Bu cürümler dolayisile, maznun vaziyetinde olup, yakalananlar ve kaçanlar ise topyekûn şöyle :

<u>Sene</u>	<u>Maznun</u>
927	86584
928	95104
929	77327
930	70982
931	99567

Kısacası, her sene hapisanelere giren mahkûm, mevkuf adedi 90 - 100 binden aşağı düşmektedir. Biz bu rakkamın üçte birini genç olarak tahmin ediyoruz; yani 30 - 40 binini. Bunların 6 - 7 binini kadınlar teşkil ediyor.

Cürümlerin nevine gelince; Umumî yıllıklarda buna dair malûmat yoktur. Fakat İstanbul yıllığında - İstanbula âit - bazı rakkamlar bir fikir verebilir. İstanbulda sirkat vakaları cürümlerin üçte birini teşkil etmektedir.

Her halde bugünkü miktarlara vasil olduktan sonra; beş on artsın veya eksilsin lumpen proleter

kısım ve gençlik, üzerinde düşünülecek bir mevzudur. Bu arada, hapishanelerin artık birer şifa müessesesi haline gelmesini istemek, bilmem icap etmez mi? İlâve edelim ki bu müesseseler; İstanbul Belediyesinin "Çocukları Kurtarma Yurdu," gibi, memleketin yararları ile şu veya bu ebadda alâkalı olanları aldatan kılıhta olmamalıdır.

Nihayet hemen sadece şehirlerde oturan ekalitetlerin topyekûnu 350 bin küsürdür. Bunların da 40 - 50 bini genç diye sayılabilir. Bunlar bilhassa çırak ve müstahdemleri teşkil etmektedir.

*

Bütün bunlar gösteriyor ki, kilometre murabbına vasatı 18 kişi düşen ve azamî kesafeti 200 geçmeyen bir memlekette her şeyden evvel nüfus azlığı var demektir. Türk gençliğini 2 milyon farzederek, bunun dörtte üçünü köylü gençleri teşkil etmektedir. 200 bine yakın diğer büyük bir kısmı şehirli olup; işçi, çırak ve müstahdemdir. Hiç olmazsa gençliğin 150 - 100 bine yakın kısmının ne yapıp ettiğini bilmiyoruz. Gençliğin ancak yüzde biri okuyabiliyor. Gençliğin yarısından fazlasını tutan genç kızlar ise; köyde erkeğin yarısı kadar, fabrikada üçte bir, memur ve ticaretle takriben elli dörtte biri kadar, mektep hayatında ise on ikide bir kadar bir nisbet dahilinde kendini göstermekte

dir. Bu son rakkamlar kadın mes'alesinin henüz hallolunmadığına da işaret etmektedir.

Netice itibarile gençlik deyince - diğer milletlerde olduğu gibi - aynı şartlar içinde aynı seviyede birbirine irca edilir fertler mecmuu hatıra gelmemelidir.. Meseleyi bu tarzda alış bizi adeta muayyen ve bir tek enmuzece göre fikir yürütmege, teşkilât yapmağa götürür ve tabiatile yapılan, edilen işleade demagojiden başka bir şey olmaz. [1]

[1] Söylediklerimizi birkaç sayfeye sığdırabilmek zoru; bizi süperstürüktür mahiyetinde hukuki, siyasi ilh.. sosyal müesseselerin, gençlik üzerinde şu veya bu tesirini hesaplamaı şimdilik okuyuculara bıraktırmaktadır.

Şüphe yok ki, gençlik teşkilâtı mes'alesinin bilhassa ortaya sürülüşünde, siyasi âmillerin rolu olduğu kadar; hukukî çerçevenin imkân ve imkânsızlığı.. işin inkişafı üzerindeki müesseriyeti tetkik edilmeğe değer.

Bundan başka ; memleketimizde hâlâ derebeylik münasebetlerinin hâkim olduğu yerde dinî - irticai aksülâ-meller unutulacak gibi değildir.

Diğer taraftan kültürel vüsat ve seviyeye de göz gezdirmek gerektir ; sıhhat meselesi de mühimdir ilh ilh..

Bütün bunların gençlik meselesile nasıl münasebettar olduğunu, imkân buldukça, gazete ve mecmualarda göstermeğe çalışacağız.

III - Gençliğin muhtelif teşekküllerdeki rolü

Kemiyetini tesbit ettiğimiz ve içinde bulunduğu ekonomiko - sosyal şartları işaret edecek bazı malûmatı sıralıyabildiğimiz.. Türk gençliği; geçim saatlerinden gayrı muhitine, kendi yaşındakiler arasına, ve gayesini uygun bulduğu teşekküllere ne derece iştirak edebiliyor ve neler yapıyor ? Bu fasılda da kısaca bunları göstermeğe çalışacağız.

Ekseriyeti teşkil eden köylü gençliği, şeraitin sebep olduğu açıkça bir âtılık ve sosyal dava bakımından, kitle halinde, sükûtilik karakterini taşımaktadır. Diğer taraftan işçi gençliğinin de, yukarıki manada faaliyet azlığında, ekonomik şeraite (günde de 10 - 12 saat çalışma, 50 - 100 kuruş yevmiye, kötü vesaite ilh..) bilhassa meslek bakımından, hukukî engellerin de inzımam ettiği görülmektedir. Her halde işçi gençliği hususî teşekküllerle âlakası olsa bile pek azdır. Böylece ki bizim elimizdeki imkânlarla göre tetkik edebileceğimiz, ancak geriye kalan "fırkayı mümtaze,, kılıklı şehir münevver

gençliğidir. Bunların, faaliyetlerine iştirak eder görüldüğü teşekkülleri ise, üç gurupta toplayabiliriz [1].

A — Spor kulüpleri,

B — Halkevleri,

C — Alelumum diğer teşekküller.

Şimdi bu guruplara alâkayı ayrı ayrı ve sıra ile hesaphyalım :

A — Spor kulüplerinde gençlik

936 da Türkiyede federe spor kulüplerinin [2] adedi 237 yi bulur. Fakat hakikatte bu kulüplerin % 2 si bile başka memleketlerde görülen spor kulüpleri mahiyetinde değildir. Bizim kulüplerimiz parti binalarının veya mahalle kahvelerinin birer odasına sıkışmış ;

[1] Bu tasniften hariç tuttuğumuz; mektepler çerçevesi içine girmiş izcilik teşkilâtları, idman şenlikleri ve sairenin başlı başına hareket kabiliyeti ve ehemmiyeti olmadığı, bunların bayramlarda birkaç günlük bir hayatı bulunduğu malumdur.

[2] Girip istifadelenmek paraya ve karışık formalîyete bağlı olan bu türlü kulüplerin yanında, mahalle aralarında, arkadaşlık çerçevesi içinde kurulmuş; gayri federe kulüpler birer serbest enerji kaynağı olmakla beraber; diğerlerinin her hususta fakirliğini gördükten sonra, bunların artık ne gibi zorluklar içinde çırpındığını kestirmek, pek güç değildir. Tabii bunlar hakkında hiç bir malûmata sahip değiliz.

beş on bayrak, birkaç kupa ve şilt teşhir eden birer meşherdir. » [1]

İşte bu türlü ve tabii şehirlere has olan kulüplerin mukayyet azası 23 bin kadardır. Bu adedin, en geniş bir hesapla, 5 te 4 ünün genç olduğunu kabul edelim. Demek takriben 19 - 20 bin genç sporcumuz var gibidir. Halbuki bunların her birinin, bir kulübe kayıtlı diye, spor bakımından faâl olması lâzım gelmez. Bizde kulübe ekseri eğlence, sempati menfaat ilh.. vesilesiyle intisap edilir. Gene çok ferah düşünerek, bunun yarısı faâl aza diyelim. O halde atlet, futbolcu, güreşçi hepsi dahil olmak üzere Türkiyede 1000 genç.. spor kulüplerinden istifadeleniyor. Muhakkak ki bu rakkamın onda dokuzunu futbolla uğraşanlar teşkil etmektedir. Sami Cemal pek bedbinane «teşkilâta mukayyet gençlerin miktarının 5000 rakamına müşkülâta vasil olabileceği kolaylıkla tahmin edilebilir. » [2] fikrindedir.

Diğer taraftan şu sporcu adedinin bu koca memleket mikyasında yayıldığı düşünölsün.. ve sonra spor işlerle uğraşan kimselerin daimî nakaratını hatırlayalım : bina yok, saha yok, spor levazımı yok, organizasyon kolaylığı yok.. ilh ilh.. O zaman şu sözlere hak vermez de ne yaparsınız :

[1] *Spor ve devletçilik* makalesi. Yazan : *Suat Yurtkuru*. Varlık mecmuası, sayı 76 - Ankara 936

[2] *Bugünkü spor faaliyeti Türk gençliğini ve Türk halkını tatmin ediyor mu?* makalesi. Yazan : *Sami Cemal* Yeni Türk mecmuası, sayı 8 - 9 İstanbul 1933.

« Bu kadar yoksulluk ve vesaitsizlik içinde bulunan halkımızdan ve gençliğimizden nasıl bir spor hareketi bekleyebiliriz. Bu vaziyet karşısında güreş müstesna futbol da, atletizmde ve diğer spor şubelerinde mütevali mağlubiyetlerle tecelli eden spor karşılaşmalarındaki bütün acıları gençliğe yükletmek imkânı yoktur. Çünkü halkı ve gençliği büyük mikyasta bu karşılaşmalara hazırlamak vasıtalarından mahrum bulunuyoruz. Ve bu mahrumiyetler neticesinde bize çok acı gelen hakikatlarla karşılaşılıyor. » [1]

Filhakika meselemiz daha öyle mevzî ve karışık karakterler taşımaktadır ki; halk ve gençlik neden spora alâka göstermiyor? Spor vasıtalarından neden mahrum bulunuyoruz? Ve bu ekonomik - sosyal şerait içinde ne dereceye kadar bir spor hareketi mevzuu bahistir? sualleri sosyal bakımından bilnazariye bile ortaya sürülmemiş ve halledilmemiştir [2]. Halbuki 936 nisanının 13 - 18 inci günleri arasında Ankarada toplanan sekizinci spor kongresi, vasıtalarından mahrumiyeti ve alâkasızlığı hemen sadece teşkilâtsizlikten doğduğuna hükmedivermiş ve hele Türkiyede spor çerçevesini, evvelallah bütün memleket mikyasında almakta mahzur görmemiştir. İş bu tarzda devam ederken kongre spor kuluplerinin topunu "Türk spor kurumu,, çerçi-

[1] Aynı makale.

[2] Merak edenler Spor Âlemi, Türk Spor, Gol, Olimpiyat, Top koleksiyonlarına baksınlar.

vesi içinde birbirine ve sonra "Halk Partisine," bağlamağa karar vermiştir. [1]

Türkiyemizde spor çalışmaları böylece teşkilât bakımından mühim değişikliklerle karşılaşırken, elimizde rakkamlar gösteriyor ki, bütün şehir gençliğinin ancak ellide biri ve bütün Türk gençliğinin iki yüzde biri, az çok organize bir şekilde sporla meşgûl olabilmektedir.

Hele erkek kız - nisbeti bilhassa bu sahada yürekler acısıdır.

« Bizde Cumhuriyetin ilânına kadar belli başlı aile kızları tenis oynuyor, ara sıra ata biniyor, tektük bayanlar da fevkalâde olarak ıskrım yapıyordu. Bu son on sene zarfında eskisine nisbetle ata binen, tenis oynayan, yüzen, kürek çeken hattâ atletik sporlar yapan bayanların adedi biraz arttı, amma Avrupaya, Amerikaya nisbet edilirse bu gene hiç denecek kadar azdır. » [2]

Bir rakkam söylemek icap ederse, kız - erkek nisbeti yüzde biri bile bulmaz.

[1] Bu bağlama meselesinin tarihi epice eskidir. 929 da, o zaman Halk Fırkası kâtibi umumîsi olan Safet Arıkan «Türk Spor» muhabirine: «Memleket gençliğinin her noktada istifadesini temin için spor teşkilâtını en muvaffık şekilde himaye edeceğiz» diyordu.

[2] *Selma Selim Sırrı Tarcan*. Yeni Türk mecmuası, sayı 34. İstanbul 1934

B — Halkevlerinde gençlik

911 şartları içinde teşekkül eden Türk ocakları [1] yerini 932 de Halkevlerine verdi. Ve bunda «Cumhuriyet Halk Fırkasının takip ettiği gaye milleti

[1] Türk ocaklarının esas nizamnamelerinden alınmış aşağıki maddeler bugünkü Halkevlerinin kuruluşu gayelerile mukayeseye değer :

« Madde 2 — Cemiyetin maksadı islâm kavimlerinin başlıca mühimi olan Türklerin millî terbiye ve ilmi, içtimai, iktisadî seviyelerinin terekki ve itilâsile Türk ırk ve dilinin kemaline çalışmaktır.

Madde 3 — Cemiyet maksadını elde etmek için Türk ocağı adlı kulüpler açarak, dersler, konferanslar, müsamere tertip, kitap ve risaleler neşretmeğe ve mektepler açmağa çalışacaktır. Millî serveti korumak ve çoğaltmak için her türlü meslek ve sanat erbabile görüşerek iktisadî ve zirafî teşvik ve irşatlarda bulunacak ve bu gibi müesseselerin doğup yaşamasına elden geldiği kadar yardım edecektir.

Madde 4 — Ocak maksadını tahsile çalışırken sırf millî ve içtimai bir vaziyette kalacak asla siyasetle uğraşmayacak ve hiç bir vakit siyasî fırkalara hâdim bulunamayacaktır. »

Vakıa bu maddeler ve nizamname 340 nisanında Ankarada toplanan Birinci Türk ocakları kongresinde değiştirilmiş; dinî tarafı, neşiryat ve propaganda salahiyeti kaldırılmıştı. Fakat gayri siyasîlik baki kalmıştı.

şuurlu, birbirini anlayan, birbirini seven, ideale bağlı bir halk kitlesi halinde teşkilâtlandırmaktadır.» [1]

Bu gayeyle açılan Halkevleri, ilk sene 55 iken, 934 te 80 ve nihayet 935 te 103 tana olmuştur. Aza adedi ise; 933 te 34 bin iken, 935 te 55 bine yaklaşmıştır. Fakat değişen bu rakkamlarda kadın - erkek nisbeti daima sabit kalmıştır; yani on iki- de birdir.

Azaların.. memur, doktor, avukat, muallim, tüccar bulunması, gençliğin olsa olsa sair meslek erbabı diye gösterilen adede ithal edilerek gösterildiği zannını vermektedir. Biz de böylece düşünerek Halkevlerine aza gençliğin 10 - 15 bini geçmeyeceğini tahmin ediyoruz.

Fakat Halkevine azalık, muayyen vazifeler icap ettirmemektedir. İki resim verip deftere kaydolmaktan başka bir formalite ihtiyaç göstermeyen ve mukabil olarak, azalarına hususî avantajlar temin etmeyen halkevlerle azaları arasında sıkı bir bağ ve alâkayı tesbit etmek elbetteki zordur.

Sırası gelmişken; halkevlerinde verilen temsil konser, konferanslara iştirâk edenlerin yani halkevlerine dolayisile alâka duyanların, adedi üzerinde de konuşalım :

934 te Halkevlerinde, yukarıki bahsettiğimiz, ha-

[1] Halkevleri Umumi Kâtibi Recebin 19 şubat 932 de Ankara Halkevinin açılma merasiminde söylediği nutuktan.

reketlere iştirâk edenlerin topyekûnu 478 bin küsur içindedir. 934 te bu âlaka 798 bine , 935 te ise sinemada da işe karışınca 1 milyona çıkmaktadır. Yalnız bu adetler bir gelip bir daha gelmeyenleri gösterdiği gibi, aynı zamanda Halkevlerinin daimî müdavimlerini, vazifeten isbatı vücud edenleri kimbilir kaç kere, havidir ve bu suretle şiştikçe şişmiştir. Hiç bir istatistikî mahiyeti olmayan böyle bir adedi, her halkevine düşen vasatî temsil, konser, konferans, toplantı adedine göre, yani 30 defa küçültmek bize alâkaların en asgarî adedini verecektir. Bu adet 30- 35 bindir. O halde alâkaların adedi 35 binle bir milyon arasındadır. Biz bu dört türlü toplantının her birinde isbatı vücud eden aynı şahısları düşünerek; bu alâkalılar adedinin nihayet 50 binden fazlaya çıkacağını tahmin edemiyoruz. Bu halde, vasatî olarak, her halkevinin bir senede bulunduğu yerde 400 - 500 kişiyi muhtelif vesilelerle bir araya topladığı neticesi çıkıyor. Böyle hareketlere, yarı yarıya, gençlerin iştirâk ettiği kabul edilebilir.

Hele Halkevlerinde, muhtelif çalışma kollarına doğrudan doğruya, alâka pek az kişiye inhisar etmektedir. Denilebilir; ki bu kollardan yalnız temsil kolları gençleri bir faaliyet gösterebilmektedir. Diğer kollar, hattâ spor kollarında bile gençlerin isimleri geçtiğini rol ve faaliyetleri olduğunu. ne görüyoruz, ne de işitiyoruz.

C — Diğer teşekküllerde gençlik

Diğer teşekküller [1] namı altında toplandığımız; “Yeşil ay,, , muhtelif lise mezunlarının birlikleri, kara-gözcüler, şişmanlar ilh., ilh.. gibi cemiyetlerin hakikî bir plânçosunu verme, kabil olmamıştır. Bu hususta yıllıklarda malûmat yoktur. Maamafih gerek memleketin sosyal şaraiti, gerek gazeteler ve bazı müşahede ve tetkikler gösteriyor ki; böyle teşekküller, gayet dar bir çerçeve içinde, çalışmaya mahkûm kalmaktadır. Bunların en kabadayısı olan “Yeşil hilâl,, bütün himmet ve gayretlere rağmen, az adedini 1000 - 1500 den fazlaya çıkaramamıştır. Netice itibarile; bu türlü teşekküllerin topunun nihayet 50 - 60 bin kişi alâkalandırdığını kabul edebiliriz. Başkaca “esnaf cemiyetleri,, ve bunlara bağlanmış amele cemiyetleri de bugün karışık bir çerçeve içinde bulunmaktadır. “Millî Türk Talebe Birliği,, ise yaptığı ve ettiği işler ve hitap ettiği kimseler dolayısıyla, bu toptan hesabın içine girecek vaziyette değildir.

Bizde ilk talebe cemiyetleri Cenevre, Lozan ilh.. da yani ecnebi memleketlerdeki Türk talebeler arasında kurulmuştur. Millî bir talebe birliği yap-

[1] Arasında gazetelerde ismi geçen «Hilâiahmer Gençlik Teşkilâtı»; gagesi ve faaliyeti ilk mekteplerde çocuklara yemek vesaire yardımı çerçevesinde kalan.. bir teşekküldür.

mak teşebbüsleri de bu cemiyetler kadar eskidir [1]. Harp esnasında yeniden teşebbüsler görülür.

923 ten sonra ise Fakülte birlikleri ve Mekâ-tibi âliye birliklerinde birleşme temayülü artık bir istikamet kazanır. Nihayet Maarif Vekili Vasıf zamanında istek tahakkuk eder ve "Birlik,, meydana gelir, Hatta bir miktar tahsisat ve bina te'mini için vaad alınır. 927 de "Türk Talebe Birliği,, diye bir mecmua çıkarılmağa teşebbüs edilir.. ilh. Kronolojik malûmat bir kenara, Birlik meydana gelmesile beraber hemen dahilî ihtilâflar da başlanmıştır. Denilebilir ki birliğin bütün tarihi, hep intihap meselesi, heyeti idarenin salâhiyeti meseleleri, üzerinde dönüp durur. Her kongrede mevzuu bahsedilen, değışen; nizamnamenin en hırpalandığı maddeleri, ekseriya bu meselelere temas eden maddeler olmuştur. Bu kavgaların sebebi, şüphesiz intihapların doğru dü-rüst yapılamamış ve heyeti idarelerin, hesapsız gayri temsilî hareketleridir. Hattâ bu yüzden zaman zaman birlik mefsuh denilecek vaziyetlere kadar - meselâ 928 - 931 arası - düşmüştür. Bununla beraber 931 - 935 arası artık birlik harice karşı fazla harekiyete müsait bir mahiyet kazanmağa başlamıştı.

Birliğin organı olarak çıkan "Birlik,, gazetesinin

[1] « Cenevre Türk Talebe Derneği » nin bir Türk talebe derneği te'sisi için beyannamesi. Tanin Gazetesi, İstanbul 913. 21 Şuabat tarihli nüshaya bakınız.

ilk sayısında "Kadro," mecmuasına verilen cevap oldukça manidardır.

« Bizi anlamıyorsunuz, anlamıyacaksınız. Çünkü siz bir kadronun içindesiniz ve bizi onun aralıklarından seyrediyorsunuz. Biz hayatın içindeyiz. Bizi anlayabilmek için içimizde olmanız lâzım.. değilsiniz. Gençliğin teşkilatlandırılması bahsine gelince, size haber vereyim ki gençlik başı boş bir sürü değildir. O yalnız kendi gücüyle kendi yaratıcılığıyla teşkilâtını kurmuştur. Bu satırları okuduğumuz yapraklar da bu kuruluşun eseridir. » [1]

Yazının sahibi Türk gençliğini değil, Darülfünun gençliğini de değil, ancak onun 200 - 300 lük bir kısmını [2] kastetmesi lâzım geldiği halde, işini sui-istimal ediyorsa.. da bu müdafaada başka bakımdan bir nebze hakikatta gizli idi. Yerli mallar, yataklı vagon meselelerinde Birlik bir takım hareketler yapabilmiş; sonra gazetelerinde yanlış şoven bir tarzda olsun bayrak, Çanakkale âbidesi, farmasonlok vesaire gibi meseleleri ileri sürmeğe başlamıştı. Nihayet daha sonra faydalı veya faydasız memleket gezintileri de yaptılar. Fakat Birlik zaten sonu gelmez bu hareketi, taktikman şişirmeğe kalktı. "Adsız," ın ismi işlere açıktan açığa karışmağa başladı. Böylece birliğin istikameti büsbütün karıştı ve karşılaştığı güçlüklerde fazlaştı. Nihayet gazete kapandı. Çocuklar bir

[1] *Kadroya cevap* makalesi. Birlik, sayı 1. İstanbul, 933.

[2] Dikkate şayandır ki kız talebe bu türlü hareketlere daima lâkayt kalmıştır.

müdeet mahkemelere düştüler. İşin artık böyle bir veçhe arzemesi bile, Birlikçileri, hesaplı iş görmeğe sevkedemedi. Eski neşriyat kolu şefi, yeni Birlik reisi Rüknedin, megalonan ağzile, işi gene bir mantık oyununa irca etmeğe kalktı :

«Madem ki dinç bir topluluk, mademki devrim karakterine uygun bir kaynaş var o halde kuşkusuzca yapabilir ve haykırabiliriz; ki duyan, yürüyen» [1] bir gençlik var.. diye ötmeğe başladı. O böyle diyedururken Birlik parasızlık ve imkânsızlıklar içinde, harekiyet namına, Ünüversite koridorlarında intihap gürültüsünden başka bir şey yapamıyordu.

Maamafih işten saymak lâzımsa ; bu arada Namık Kemal meselesi tekrar canlandırılmıştır. Bu vesile ile broşürler neşredilmiş, toplantılar temin olunmuştur. Diğer taraftan, hiç şüphesiz Birliğin müşkil vaziyetlere düşmesinde bilvasıta âmil olan meşhur ve mahut “Adsız,, ın, gene bu meselelere çıkardığı bir broşürle müdahale ettiğini, birlikçilere dars verdiğini ve sağa sola çattığını görürüz.

Nihayet idare heyeti değişir ; Hüseyin reis olur ; fakat çığırından çıkan işi toparlayamaz. Birkaç nutuk ve merasimle geçen pek az bir zaman sonra, 936 senesinin 21 Teşrinisanisinde yapılmaya niyetlenen, İstanbul Valisinin izin vermediği, İskenderun - Antâkyâ mitingi muayyen saatte - nasıl ol-

[1] *Gençlik var.* Millî Türk Talebe Birliği neşriyatından No. 1, İstanbul 933.

duğu anlaşılmayan bir şekilde - başlaması ve sona erdirilmesi bütün muallim ve talebe birlikleriyle beraber "Millî Türk Talebe Birliği," nin de feshedilmesine sebep teşkil etmiştir.

*

Yukarıda sıraladığımız malûmata ve rakkamlara göre Türkiyede mevziilikten kurtulmuş - Halk partisi hariç - göze batan iki teşkilât vardır. Bunlardan biri Halk partisinin açtığı "Halkevleri," diğeride son zamanda Halk partisine bağlanan eski "Türkiyedman Cemiyetleri İttifakı," dır.

Rakamlara nazaran gençliğin 80 de biri Halkevlerine, 400 de biri spor kulüplerine karşı bir alâka göstermektedir. Bilhassa Halkevlerine alâkahılar arasında senede birkaç defa tekerrür eden temsil, konser, sinema gibi muvakkat toplantılarda bulunanlar dahil olduğu düşünölmelidir.

Diğer teşekküller namı altında topladığımız teşekküller ise hemen sadece İstanbul, İzmir ve Ankarada bulunmaktadır. Çalışmaları çeşit çeşit, birkaç kişiye münhasır, nihayet meyzüddir. "Millî Türk Talebe Birliği," ise sütbesüt İstanbulludur. Mekâtibi âliye taiebesinin aza olabileceği bu cemiyetle alâkalı olanlar 200 - 300 ü geçmemiştir. Neticeyi bir plânço halinde tesbit edelim :

Halkevleri (her türlü toplantılara gelen gençler dahil)	25000
Federe spor kulüpleri	10000
Yeşil Hilâl	500
Alelumum diğer teşekküller (Birlik dahil)	5000
	<hr/>
	40500

Netice itibarile Türkiyede 35-40 bin genç muhtelif teşekküllere az veya çok bir alâka gösterebilmektedir. Muhtelif teşekküllere taksim edilmiş bu alâkanın ekseriya aynı eşhastâ toplandığını hesaba katarsak adedimiz daha küçülmektedir.

Velhasıl şehir gençliğinin en çok onikide biri, bütün gençliğin elli de biri hususî bir teşekkülle alâkalı tahmin edilebilir. Bu alâkanın memleketin birkaç köşesine münhasır kaldığı, az veya çokluğu üzerinde düşünürsek, rakamların nasıl özlü bir yaramıza dokunduğu iyiden iyiye farkedilmiş olacaktır.

IV - Umumî neticeler

1 — Broşürümüzün ilk kısmında daha evvel Türk gençliğine dair yazılıp durulan şeylerin birçok misâller göstererek nasıl rakkam ve tetkikten uzak olduğunu gösterdik.

2 — Türkiye nüfusuna ait rakkamlardan anlaşılıyor ki memleketin nüfusu az ve dağınıktır. Gençler arasında köylüler ekseriyeti teşkil etmektedirler. O köylüler ki, bir yandan derebeylik münasebetleri ortasında diğer taraftan kapitalist işletmeler içinde çalışır durur. 41 bine yakın köyün 38 bininde, değil şu bu, bir posta bile yoktur. İşçi gençliğine gelince; bin bir güçlük ve yorgunluk içindedir. Ne yaşama, ne çalışma vaziyeti ne zamanı dolayısıyla bir eğitim teşkilâtının faal azası olması kabildir. Çıracak ve müstahdemler hattâ memurlar da aynı vaziyettedir. Demek kala kala talebe ve işsizler kalıyor. Şeraite göre bunların da ancak erkek olanları mevzuu bahistir.

3 — Türk gençliğinin bugünkü faaliyetine dair emareler yukarıdaki hükümleri kuvvetlendirecek mahiyettedir. Bu hareketler şehirlilerde talebe gençliği arasındadır ve azamî formalite zorluklarile karşılaşmaktadırlar.

Bu tamamilen objektif mahiyette neticeler Türkiyede söylenildiği bir çerçevede bütün memleket geçliğini içine alan, onları yetiştiren — askerlik haricinde — bir teşkilâtın mevzuu bahsolunamıyacağını göstermekle beraber daha teknik mahzurlarında saymağı faydalı göstermekteyiz.

A — Bu tarzda gençlik teşkilâtının müstakil veya diğer bir teşkilâta bağlı olarak kurulmasına evvelâ masraf noktasından imkân yoktur.

B — Bu teşkilâta girmek her gencin keyfine bırakılsa büyük bir kemiyet katiyen elde edilmez. Zorla da asker toplar gibi genç toplamasına kanunlarımızı cevaz vermez.

C — Sıhhat ve maarif için azamî gayret sarfedilirken ve edilmesi lâzımken ayrıca böyle bir teşkilâtın bir kanunla devlet müessesesi haline konması ihtimali ise hatıra bile gelemez.

S O N

Lûtfi Erişçi'nin yakında basılacak kitapları

Bizde içtimaiyatın tarihcesi ve bibliyografyası — (Bu eserde muhtelif mütercimve müelliflere, alâkalı ilim cemiyetlerine, darülfünunda ve liselerdeki tedrisata dair malumat bulunduğu gibi, şimdiye kadar çıkmış sosyolojik neşriyatın, makalelerde dahil olmak üzere tam bir bibliyografyası vardır. Ayrıca bazı fasılları dolayisile içtimaiyata temas eden kitaplar ve eski siyaset kitaplarının birer endeksi ilâve edilmiştir.)

Ziya Gökalp — (Eldeki bütün kaynaklardan istifade ederek Ziyanın hayatı, şahsiyeti, eserleri ve tesirleri hakkında şimdiye kadar yapılmamış toplu bir tetkiktir. Türk tefekkür tarihinde Ziyanın hakiki mahiyetini tesbite çalışan bu eserde Ziyanın bütün kitapları ve makalelerini ihtiva eden bir bibliyografya mevcuttur.)